

Baltijas Semkopis.

Apsteļejams:

Redakcijas mājā, Jelgavā, Katoku-ēdā № 2.
Rīgā: Schillinga, Kapteina un Lugaņa grahmatu-
bōdis un pēe kopmana Verchendorff, pilf. Kalku-ēdā
№ 13. Zitās pilfēhtās: wifās grahmatu-bōdis.
Uf lauķeem: pēe pagasta-waldehm, mahjitateem,
kolotajeem, 2c.

4. gads.

Rīgā, tanī 25. oktobri.

Makfā:

Ar Peelikumu: par gadu 3 rub., par 1/2 gadu 1 r. 60 f.
Bes Peelikuma: par gadu 2 rub., par 1/2 gadu 1 r. 10 f.
Par pēesuhstijānu ar pastu uf katru esemplari, ween'
algā waj ar jeb bes Peelikuma, jamakfā 60 kap. par g.
un 35 kap. par 1/2 g. S l u d i n a j u m u s pēenem wifās
apsteļejamās weetās pret 8 kap. par shtu rimbū.

№ 43.

Lihds ar Baltijas Semkopi if uedetas isnahf Peelikums ar stahsteem un derigu laifa-kawekli;

makfā 1 rub. par gadu, 50 kap. par pusgadu.

1878.

Saweem lasitajeem.

„Baltijas Semkopja Peelikumu“ uf nahlofchu 1879. gadu tahdā wihse paplaschinadami, tā schodeen tē peeliktais prowes-
numurs rahda, mehš zeram, neween saweem zeen. lasitajeem pa prahtam darijufchi, bet ari lihds schim Latweefchu rakstneezibā
fajustu trubkumu nowehrfufchi. Katrai jo wairaf attihstītai tautai ir neween finifki, politifki un pamahzidami, bet ari derigu
stahstu un humoristigi-satirifki laikraksti. Scho beidsamajo Latweefcheem pa dafai trubka, pehz tam kad wezās Peterburdsneezes
peelikums nobeidsahs. Tadeht mehš jau schini gadā mehginajam scho robu pildit. „Balt. Semk. Peelikums“ pa tam ir nezerot
ahtri isplatijees un pilnigu uftizibu pēe tautas eeguwees; tas muhs pamudina foli tahlat spert un to pēe tahs pašchas zenas
paplaschinat. Bet lai isdewejam un redakzijai schee publīni netittu wifai gruhti padariti, tad abi greefchahs pēe zeen. lasitajeem
un tos mihti aizina muhs laipni pabalstīt zaur abonentu wairofchom, zaur apsteleschanahm pēe laifa un zaur derigu rakstu
eefuhstijānu, weena alga preefch kahdas nodatas. Katrs laikraksts titai tad sekmigi war usplaukt un zaur to alafch jo pilnigaks
palikt, kad pate tauta to pabalsta, tam ar laipnibu nahf palihgā. Mehš zeram tā strahdajufchi, tā mums naw wis jafāunahs
un janofarkst isfakot, ka mehš no wifās firds un ar wifēem spehleem efam puhlejufchees tautas garā un labumā, un ka tadeht
mehš ar tautu efam saweenoti nesaraustamahm faitehm. No wifās firds pateitdamees par to laipnibu un mihlestibu, ko zeen.
lasitaji mums lihds schim til leelā mehrā parahdijufchi, tad nu muhs luhgums ir: tauta gribetu schihs dahrgās faites ufturet un
stiprot un tā mums dot eefehju, pa usfahkto zeku bes bailehm, bes schaubifchanahs ari jo projam staigat un tam mehrfim tuwotees,
kas katrai walsts-uftizigai un attihstītai tautai sprausts!

Redakcija.

Saimneezibas nodafa.

Wehstule no Tehrpataš.

(Beigums).

Lai gan Tehrpata ir mafaka pilfēhta ne tā Rīga, Mehwele un
Jelgawa, tad tomehr wina ir tanī sinā sawahm leelafahm mahfahm
preefchā, ka winai ira pastahwiga istahdes weeta ar wajadstgajahm
ehfahm, kuras teef ar Widsemes ekononifstās sozietetes pēepalihdibu no
kahdas akziju beedribas preefch katru gadu noturamahm lopu un sem-
kopibas rihfu un rafchojumu istahdehm ufturetas ar nofazijumu, ka
tanis arweenu pehz trim gadeem teef ari wiswifadi industrijas (amat-
neezibas, fabriku un mahfklas) rafchojumi istahditi. Schihm ifgadiga-
jahm istahdehm ir blafam winu wispahrigajam mehrfim un usdewumam,
pamahzot un usmudinot schejeenes semkopibu zelt un wezinat, ari
teizamais praktifkais noluhfs, ar laiku scheit eegrofit labu un derigu
waisflaslopu tirgu, kurfch lai newis ween Widsemi, bet ari wifās faiminu
gubernijas ar labahm waisflasfugahm apgahdatu. Ka schini sinā jau
labs eefahfums darits, redsams no tam, ka gandrihs wifā pahrdofchanai
atwestee lopi, tā ari moderneezibas rafchojumi, tikufchi par deefgan aug-
stahm zenahm pahrdoti. Schahds waisflaslopu tirgus ir wehl no leelafa
fwara eewehrojot Kreewijas konkurenzi ar labibu. Tadeht Baltijas
semkopjeem wajadsetu sahft daudj wairaf par lopu audinafchanu ruh-
petees, par fo agrati „Balt. Semkopi“ jau deefgan tizis rumats.

Schigada istahde bija tikai weenlahrfcha un tifa notureta trihs
deenas, no 26.—28. augustam. Ar preeku waru ari apleezinat, ka
schigada istahde, uf kuru ari domenu-ministerija bija tā sawu weetneeku
fon Gierfa f. atfuhstijufe, bija wifās nodatās bagatafa un pilnigafa
ne tā pehrnā. Ari apmekletaju, kuru flaitlis fneedsahs lihds 6000,
bija gandrihs ortikdaudj ne tā pehrn. Pehz istahdes fatura wina
eedalijahs 5 nodatās: 1) leellopu nodata, 2) sirgu n., 3) maslopu n.,
4) semkopibas rihfu un mafchinu n., 5) moderneezibas, faimneezibas,
fehflu, meshkopibas un mahfshaklibas (Hausfleif) nodata.

1. nodalā bija 86 numurōs smuki un dahrgi peena un galas
lopi istahditi. Tē bija wiswifadas leellopu fugas, gan Schorthornu,
Diftrihfu un Anglu, gan Wouandeeschu, Bielanceschu un Igaunu fugas,
tā tihras, tā ari jautas, pa pilnam redsamas. Starp wehrfcheem bija
diwi it ihpafchi winu leeluma un smaguma dehl eewehrojami. Abi bija
gandrihs 2 arfchinas leeli; pirmais no Schorthornu fugas fwehra
2016 mahzīnu, otrais no Diftrihfu fugas 2222 1/2 mahzīnas; abi
peedereja Effena f. if Karolas. Gowu zena fneedsahs lihds 100 rubl.,
wehrfchu lihds 250 rublu. Pirmo godalgu, ministerijas selta medaku,
dabuja Manteuffella grahfenes Diftrihfu-fugas bulis no Sarumuischas.
Bes tam wehl schini nodalā isdalija 5 fudraba un 4 brongfes medakas
un daschus usflawefchanas rakstus.

2. nodala bija pildita ar kahdeem 50 pa leelafai dafai fkaisteem,
lepneem un dahrgeem ehreleem, sirgeem un fehwehm. Tur bija gan
baroti un spehzigi darba-sirgi, gan koschi un stalti brauzamee, gan
smalki un weegli jahjamee sirgi apbrihnojami. Bes tam wareja ari
wifadas labas sirgu fugas, gan tihras, gan jautas mahzitees pasiht.
Tē fkaistais un lepnaiss Arabees un rihfchotais Igaunis, tur kreetnais
zeetais Ardeneets un tshaklais fkehjejs Anglis un tahlat isturigais
wilzejs un darbineeks Kreews un Baschkeeris. Sirgu zena bija no
200—800 rublu leela. No darba sirgeem dabuja pirmo godalgu,
sozietetes fudraba medaku, Petersona f. Igaunu ehreelis no Bremen-
muischas, kuru ari zirkus ihpafchneeks Zinifelli stipri wehlejahs pirft.
No brauzamajeem sirgeem dabuja pirmo godalgu, fudraba medaku,
Waltera f. Arabeeschu ehreelis no Nepsmuischas, un no jahjamajeem
dabuja pirmo godalgu, fudraba medaku, Nollena barona Anglu fehwe
if Lunjas; bes tam isdalija wehl katrai schkirai weenu brongfes medaku
un usflawefchanas-rakstus. Katru deenu tifa, tauru musifai spehlejot,
diwreis koschee, staltee sirgi no stalpuifcheem pa leelo brihwo plazi, kas
istahdes widū atrodahs, apmekletajeem par preeku iswadati.

Preefch 3. nodakas bija loti maj maslopu atwests, laifam tadeht,
ka labas aitu un zuhfu fugas wehl maf eeweesufchahs. Sutdownu
fugas auni, teki un aitas ar jehreem, bija trihs aifgalbōs, un Berfchiru

istahditi, deretu ari Latweeschu freetnäs, ischalläs audejas un skaisiäs rofas-darba daritajas darit usmanigas, lai winas jau laifu schoseem drahnas auschot sagatawojahs uf nahkofcho 3. wispahrigo istahdi Nigä, ka lai winahm buhtu eespehjams daudj leelafä skaitlä un mehrä ar faweem jaukajeem, glihtajeem, raschojumeem peedalitees, ne lä beidsamajäs Nigas un Jelgawas istahdēs. Dascham labam buhs sinams, ka ari starp muhsu tautas-mahsahm atrodahs daschōs pagakōs un draudjēs weiklas un isweizigas audejas, kuru audumi pilnigi lihdsinajahs Angtu bukfkinam un zitahm pirktahm drahnahm. Tadeht buhtu loti jauki un derigi, kad tikpat ziti Latweeschu laikrafsi, kō ari isweens, kam tautas gods, slawa un labums ruh, usajzinatu un usmundrinatu muhsu freetnäs, ischalläs un isweizigās audejas, raskitajas un daritajas tautas-mahsahs, lai winas wišadā wihsē wairaf jeb masaf preeksch isstahdes, kuru nahkofcho wasaru isrihkos, strahdadamas rauga Zgauncetes, kuras tur laikam ari buhs, pahrsjeht. Zaur to tiktu Latweeschu freetnajahm, weiklahm daritajahm un audejahm darits eespehjams, par sawu isweizibu, ischallibu un publineem peenahzigo, atklatō atsihchenu un pagodinashanu ispelnotees, deret zitahm tautasmahsahm par labu preekschihmi un tautas godu un slawu sawā wihsē pawairot.

Uzgerotees, ka beidsamajās istahdēs tā Nigä, kō Jelgawā, zelarahditaji zaur istahdi bija tikai Wahzu walodā dabonami*) un ka tadeht bija komitejahm daudj pateesu pahmetumu no istahdes apmellestajeem un no Latweeschu laikrafsieem jadsira, un eewehrojot, ka turpretim Tehrpatas istahdes komiteja tā schogad, kō ari pehru un aisphehn, bija ari preeksch saweem Zgaunu apmellestajeem zetrahditajus winu walodā apgahdajuse, newaru atsiht ne-issajizis karsu wehleschanos, kaut jel treschās wispahrigās istahdes komiteja Nihgā liktu wehrä semfopju leelafās dalas pateeso pagehrejumu un kaut nahkofcho reisi ari preeksch minas apgahdatu zetrahditajus Latweeschu walodā, lai ari Latweeschu semfopjeem, kas Wahzu walodas neprot, lasot un finot, ko katra leeta nosihmē, kō winu sauz un kas winu istahdijis, atlektu isstahdes pilnā swehtiba un lai treschā leelā Nigas istahde nebuhtu wairs Latweeschieem tikai azumirkligs, jauks un spihdochs, bet gluschu nepasihstams un nesaprotams azupreets.

Semfopibas pawezinaschanas lectā.

Semfopiba ir zilweku šadsihwes pamata-akmins, it ihpaschi preeksch amatneezibas un tirdjneezibas; semfopiba naw kahds amats, ko reisi eemahzijeēs pehzaf war strahdat, bet weena no tahm jaukalahm, lai gan gruhstahm sinibahm, ko ari studeerē un par kuru ir daudj grah-

*) „Balt. Semlopis“ bija gan ari Latweeschu walodā programu uf sawu rehkinumu lizis drufat, bet tas pa dalai bija nepilnigs, pa dalai — zaur leelu steigshanos — pilns wainu. Nedalzijs.

pahrgalwneets! Wezi laudis mahza: kad dobees zēd un seewiškis tew pahreet schtehsahm par zetu, tad rangi waj nu tai usschaut ar pahtagu, jeb greesēs atpafat un usnem zitu zetu; zitadi labi ne-isees, nelaine buhs preekschā. Tas pats launums kad jatis schtehsahm par zetu pahrsjehtot. Panahki to seeweti gan buhtu warejis, bet tai usschaut ar pahtagu newareju; man nemaj nebjā pahtagas. Ko til ugi domat, jahju tahlat. Gahja attal inaschi uf preekschu un jau wareju eeraudsit Pumpsu istabas jartano jumtu, wehl desmit minutes un — es buhschu pee winas. Un to eedomajoteēs man gahja auksts un tartsis zaur dshslahm un gar mugur tautu uf augschu. Zē peepeschu igelahs no sirneem jatis un nostapijeēs, laisch teescham schtehsahm pa zetu, sirgam gan pahschahm preeksch-tahsahm, uf truhmeem, dahs projahm. Zohnit! Zohnit kam tu man spihit! Waj tew un laweem radem ne-eseju ar ween lahwis barotees sawā seimeti? Un tu man sagatawo nelaines pirti! — Atpafat greest wairs newareju, redseju laudis sehswidū un wini laikam man ar redseja; bija leels laims, gandrihs pee wahrtēem greest aplahri un jahst atpafat. Resptahwees, laudu pa gatumi eekschā, domadams: lai nu eet kō eedams. Sehswidū mafs eekalmisch ar maurinu apaudis un wirs ta bija sirpra toka lehne preeksch sirga peeseeshanas. Zi lehnahm peeschaju klast, nolahpis kuhsoju labi sirpri peesert sawu duhtano. Kaut gan seebams pamaniju, ka lambara logōs kas rehgojahs; tomehr nemaf azis uf tuween nepametu, nobuhru wehl jemat un gahju zaur majajeem lahjumahrtineem uf istadu un teescham eekschā. Durwis attahot, man stahw preti stalla meishā, itin tapat kō sapni winu biju redsejis, tā schi bija gehrbusehs. Pajcha austa, schlahm schirpinahm klete winas stalto augumu tā eetehrpa un til lihdseni peegua, ka neweenas frungmas pat zaur leeluma glahsi nebuhtu pamant waretis; kletes rumpis, ne por ihju, nedj par garu, pahschā mehrā; swahrti nesajneebja wis grihdas, bet wairaf neta pahri zetu wehl istruhtā, tā ka winas naigā lahjina, dshltenā mihnu pastalā ee-auta, loti dsejga isstahdijahs. Paschas sehrebeles bija lihdsenas, gludenas un tihras; newis ta pee daschahm, kam klete weltahs no palatas, tā pahwahm aste un slouta femi. Sinams, daubprei tahdahm sehrebeles mehds buht netihras un noschleschschesjas. Sawezinajeēs eesahku par scho un to runat un beidsot apwajzateēs pehz tehwa un mahies. Tehws efot mehshā un mahie gahjuse raudsit lopus — wina atbudēdama usajzinaja mani, wina i lihdsi eet dahrsā; drihs pahrnahschot tehws. Zaukajā augtu kolu dahrsā atradahs aridjan weena lapone, es magenit pahstuhreju uf to puhi, Binzite un muhs foki tai tuwojahs. Rapone blatahm nosehdušees un sawus domu pawedeenus schteheredami, drihs nomanijahm ka, abjeem jahts peetruhtē weelas, jo muhsu pawedeeni patlaban

matu daschadās walodās sarakstitas. Lai gan wisas tahs grahmatas mums dod daudj labu un derigu padomu, tomehr mehš pehz winahm ween sawu saimneezibu newaram west, tadeht, ka semfopim daudj ar dabasipehseem jadarbojahs, un schēe dabasipehsi wisur naw weenadi, ne laifā, nedj ari mehrā; tapehz semfopim wajjaga gudrot, darit uit wehrā list, t. i. mahzitees un iswehginat. Wezs salams wahrds mahza: „Ismehginashana ir pahrahi par studeerechenu.“ Tā tad semfopim wajjaga neween „studeeret“, bet ari isprowet.

Zr gan labs pulks Latwju dehlu, kas neween Wez-Sahtu semfopibas-iskolu apmellestijehi (1876. g. skolas direktors Sintenis I. sino, ka jau 80 audsekn sawu mahzibas laifu beigušchi un ar labahm jo labahm leezibas sihmehm attahiti*) bet ari Nigas politechnikā un zitās anglistolās semfopibu studeerejuschi un no schēem, kas til firdi mihleshibu uf sawu tautu turehs, gan buhtu jazer, ka wiš pehz sawa spehla un sapraščanas par saweem iswehginajumeem un peedsihwojumeem dos sinas weenalga, waj wini buhtu gruntneeki, arendateri, muishas-wagari jeb pilnwari, tiklab pirmajeem, kō ari beidsamajeem, it ihpaschi pehdejeem, buhs wairaf isdewigu brihschu deesgan isprowet, waj tas, ko teoretiski mahzijeēs, ari praktiski isbarams, un tad ko par labu atradis, zaur „Balt. Semf.“ darihs sinamu.

„Balt. Semf.“ naw kahda semfopibas grahmata, kur neweena leeta newar wairaf reises aprahsiita buht, bet tas ir semfopibas laikrahs jeb awise, kurā isfats sawas domas, isprowejumus, peedsihwojumus un panahkumus par tahm daschadahm laufsaimeezibas dalahm it katreu reisi, kad ko par labu atradis, war aprahsiit.

Semfopija usdewums naw, ar leelahm naudas isdooshanahm mafus anglus panahkt, bet semfopija usdewums ir gan tas, zaur lopu audsechenu un semfopibu, kas abas ir laufsaimeezibas pamati, ar tahm majalahm naudas istehreshanahm tos leelafos anglus panahkt. Naw jau ne kahda mahsfla, ar naudu sapirkt leelās Anglu Schorthorn (ihragu), Dlandeeschu, Breitenburgeeschu re. gowis un bulus, tad labus telus atschirt un leelas gowis isaudsinat; bet mahsfla ir gan no tahm pahchahm Kurjemes gowihm labas peenidšes gowis isaudsinat. Tapat tas ir ar sirgeem, aitahm un zuhlahm. Kumetu no Angtu waj Arabeeschu sirgu sugahm nopirkt, isaudsinat, nobarot un tad uf istahdi par to goda-algu dabut, kas ari naw mahsfla; bet sirgu, kas Angtu waj Arabeeschu sirgam lihdsigs, no Kurjemes masās sehwtiles isaudsinat, ta ir mahsfla. Sinams pirmais dšimums gan nebuhs, bet treschais un zetortais jau buhs. Bet pee wija ta wajjaga laifa, pazeechanas un, kas neweenam semfopim nedrihsit truhkt, patišchanas un mihleshibas uf laufsaimeezibu.

J. Sprangels, (zitreisejs Wez-Sahtu semf. skolas mahzeliis.)

*) „Balt. Semf.“ 1876. g. I. p. 49.

schta tihteēs ap firdim. Es satwehris winas roku, speedu to zeeat un teizu: jaunlunds, no maneem walgeem wairs netisheet walahm, es Zuhš nepalaidišchu muhscham. Kentschu gan newaru usminet Zuhšu domu, tomehr man schteet, ja es aplam nealofos, ka Zums gluschu weenabšigs ne-eseju. Jaunlunds, es wairaf nespehju, kuhjas sa-sta manu mehli, sakeet nu Zuhš lahdu wahrdumu. Wina schigti paleejahs, notausa weenu jartano rofi un to peesprauda man pee truhkim. Ko patezibas nesinaju zita ko darit, ta to spraudēju abahm rotahm aptampjot pee roses peespeest.

Kō bija atgadjeēs, nesinu; bet just sajutu, ka muhsu kuhpas bija lopā un druzin kuhsejahs, it ka no eelstizitees laurinatās. Zr to nesinu zil ugi tā bijahm sehdušchi, kad isfirdu dohsā bahšā eesajzameēs: „Apas, kas ta tē neteek!“

Pazehlis azis, eerangu winas tehmu. Abi ar Trihni pazehlameēs. Wini pee weenas rofas turēdams, ar otru winas tehwa rotu satwehris teizu: teht, mehš eam satihgušchi.

„Tekt, ko ta tu jati uf tam?“ wezajs prahja. „Tekt, ir es nesinu zita tabaka ko teitt!“

„Nē behrni,“ Pumpsu tehws teiza, „tē mahstei papreeksch jarunā. Mehseju to pa gatumi nahkam, laikam jau buhs istabā. Nahkat lihdsi, dshrdesim ko ta teils.“

Istahā eegahjušchi atradahm mahie pee flapja luntutus eeteekot. Zuhlit nobuischoju tai abas rofas. Pumpsu mahie, arween runataja un drošcha seewa buhdama, tagad nolarka un nesinaja ne wahrda wairaf ko teitt ka: „Tēbe, tēbe.“ Zē staidšahs pahihgā pats, isstahdēdaja wisu zil sinaja un usmudinaja lai nu runajot wina.

„Es tā biju pahsteigta, ka nesinaju kas ir kas naw,“ pate teiza, „bet ja nu tā, ko ta tēbe un zitu teilschu, Zuhš eeset abi ar meeru, ko mahste zitu war grebet, ka jawa behrna laimi.“

Nu tad lai apstiprinu Zuhju lihgunu ar sawu swehtibu, tehws teiza. Rehž sehchahm nedelahm dshrahm lahjas. Tagad, tur stahets tō ne ko atnehdams, jau dwreis muhsu lamimus irad japarščahinajis lopā, es wehletos sinat, kuhsch pahris pašaulē lamigali dshwo, ne ka es ar sawu Binziti. Gederts.

isturešchanahs pret godigeem mirušcheem. Bet uš to winam naw wairs ihpašči ja-atbild, tas ir jau redsams „L. P.“ 28. num., ka winsch kà „fahrtrigu“ isturešchanos eeskata nizināšchanu un šaimošchanu, ko winsch tagad wehl usdrihštejees šawā nefaunigajā wihšē par „ais-fargafchanu“ pret nepeenahzigahm gawilešchanahm nosaukt. Bet jau dširdam dašchu labu jautajam, kadehl tad Bertrams domā mirušchus šaimojot un winu godu nepateesi laupot pareiši un „fahrtrigi“ darijis? Uš tam ihšē atbildams, tadehl, ka nelaiķi par nelaimi Latweešči no dšimuma bijušči. Buhtu wini Wahzi, Kreemi, jeb Franzušči bijušči, tad B. buhtu par wineem ar preeku un godbijibu lašjis un buhtu winus ušflawedams un apbrihnodams godam peeminejis. Šchihs muhšu domas winsch patš zaur šawu isturešchanos pilnigi apstiprinajis. B. laša junija widū Latweešchu laikrakstōs par Latweešchu nelaiķem Gehlinu un Greetenu un Wahzu laikrakstōs par Wahzu nelaiķi Trmeru un to domajeet, uš ko nu wina širds un šaprašchana winu dšen? Winsch usnemahs „L. P.“ 28. num. šawā „mihlestibas šwaigšnitē“ Wahzeeti Trmeru, kas lai gan preešch Wahzeescheem wairaf jeb mafaf eewehrojams un zeenijams, bet Latweešcheem, ka ari dašchs lahs zits kreetnis Wahzeets, glušchi nepašihstams un pateesi weenaldisigs wihrs'bijis, klaji Latweešchu publikas preešchā ušflawet, tadehl ka winam bijuse ar to „beeschi šatikschanahs un šarakstischanahs“ un ka wina beidsamā wehstule šaturejuse (kas pilnigi priwatleetas) „daudš un dašchadas labas pagehreschanas un apšoblišchanas uš preešchdeenam.“ Turpretim Latweešchus, kuri ari bija študeerejušči un godawihri, winsch juhtahs tani pašchā numurā ušmudinats, neewat un šaimot, tadehl ka mehs winus ešot „nefahrtrigi“ publikas preešchā klaji flawejušči, t. i. winus peeklahjigi godam peeminejušči, atštahštidami tīfai, ko Wahzu profesors par Latweešchu študentu labu un jauku preešch 2 lihds 3 šimts laudim klaji iššazijis, un ihšē peeminedami prowisoru, kas pee tautas, ko wisleelakā data nedara wis, uštizigi turedamees šawu amatu kreetni un godigi walfajis, tadehl winam no „Rig. Lap.“ un „Balt. Wehstn.“ ari tīf jauki un mihlestibas pilni wahrđi pakafšaukti.

(Uš preešchu beigums.)

Baltijas III. šemkopibas-ištahde Rigā 1879. g.

II.

Sawas lapas 41. num. par šcho ištahdi wispahrigi runadami mehs bijam iššazijušči šawas domas, ka ištahdes komitejā waijadsetu šehdet ari 3 Latweešcheem un 1 Šgaunim un ka beš tam Rigas Latweešchu beedribai un Kuršemes beedribai pr. bišchopibas buhts ja-eezel ihpašchas palihdsibas-komitejas, lai rastos weeniba un mudrs, darbigš gars, beš ka ihsta peedalischchanahs no šemneeku pušes naw zerejama. Mehs preezajamees, tagad waredami šinot, ka šchis preešchlikums, šawa pamata pehz, šafkan ar jo eewehrojamafo Latw. laikrakstu domahm un ka, wispahri nemot, tam ari Wahzu laikraksti un pate ištahdes komiteja lihds šchim naw bijušči pretim un ka tadehl weenoschanahs laikam gan buhs panahšama, ja warbuht šemneeku jeb mašgruntneeku wehlešchanahs pee otrās pušes beidsot tatšchu neklus atštahšas beš eewehrošchanas, kà tas deemschehl — wijai šemei un labai šatikschanai šarp tahs eedšihwotajeem par postu — daudšfahrjt jau notizis. Gan dašchas Wahzu awišeš ari šcheit išleeta to pašihštamo fraš: „Newis tautiba, bet leeta t. i. ištahdes šekmešchana tē ir eewehrojama.“ Pareiši; bet kad ištahdei buhs ari mašgruntneekeem nahkt par labu, tad peedalischchanahs pee ištahdes komitejas ari no Latweešchu un Šgaunu pušes ir wijai waijadšiga, jo mašgruntneeki tatšchu ir Latweešči Kuršeme un weenā Widšemes dalā, un Šgauni šchihs gubernas otrā dalā, un ar ko gan tee šahw tuwakā šafarā zaur walodu un tautibu, zaur weenadu likteni preešōs un behdās, ja ne ar šawejeem, ar šawahm tautištahm eestahdehm! Neba wini wairaf klauššees uš šaulšchanu zitā šahdā walodā, no zitas šahdas špalwas un mutes. Neba wini wairaf uštizesees teem, kas wineem šadšihwē un politikškas šaimneezibas šinā lihds šchim bijušči un pa dakai palikušči šweišchi neween zaur walodu un šadšihwes šahwofli, bet ari zaur pa wišam zitateem zenteeneem, zaur zitateem mehršeem un noluhšeem. Neba uš šahdu tauty war šajit: Wišā zitā šinā muhšu zenteeni un noluhki šchirahs weens

no otra, šatram mums ir šawas buhšchanas, bet šchini leeta t. i. ištahdes dehl. Šums nu ja-atmet Šuhšu lihdsšchinige wadoni un ja-eewehro tīfai tas, ko mehs Šums šafam, ko mehs gribam, jo tē naw nedš tautibas, nedš walodas, tē ir ištahde! Šajit nu gan tā war un ari tos darbus pehz tam war eegrofit, bet mehs netizam ka tas notiks ar šekmi. Mehs to tadehl netizam, ka tas ari šenaf alašch ir notizis beš šekmes un ka newis šemneeku mulkibā un mahnu-tizibā, kà nesen šahds ahršemes profesors par muhšu mašgruntneekeem špreeda, bet akurat šchini zehloni ta waina meklejama, kadehl Latw. mašgruntneeki pee ištahdehm lihds šchim tīf maš peedalijušchees. Lai ištahdes išrihšotaji eewehro mašgruntneeku taišnu wehlešchanos, winu walodu un šaimneezibas buhšchanas, tad wini teescham nepaliks atpakaf.

Ištahdes komiteja, kà dšird, šchoreiš ir apnehmušehs mašgruntneekus eewehrot: winu walodā išdot programu un wineem laut peedalitees ari pee komitejas. Tas ir šoti pareiši, tīf ka pee tam buhtu pareiši ja-eewehro ka tas zelišch, pa kuru šcho peedalischchanos grib atkaut, buhtu tas ihštenais. Pehz muhšu domahm tē waijadšehs wihrus un eestahdes, kas tautai wispahrigi jau pašihštami. Ka šchis pagehrejums naw wis weena jeb otra galwā zehlees, bet dibinajahs tautas širdi, to it ihpašchi peerahda ari Kuršemes bišchopibas beedriba, kuras ložeki ir gandrihs tīfai mašgruntneeki no Šelgawas, Bauskas un Tukumas apgabaleem. Ir wina grib ištahdi šekmet, mašgruntneekus pamahžot, ušajinot, pabalštot. Bet wina ne-ušnemahs weena, uš šawu rolu to darit. Wina grib weenotees ar Rigas Latweešchu beedribu, no tahs daudš wairaf zeredama, ne kà winai pašchā buhtu eespehšams. Un tomehr ari Kuršemes b. l. beedriba šahw šafarā ar wišahm Kuršemes pagasta waldehm, kas winai ilgada eesuhšta rehšimumus par bišchopibu zc. Šawu pilnwaru nododama Rigas Latw. beedribai, wina tahs špehju pee tautas un tadehl ari pee mašgruntneekeem zel daudš augštaki par šcho šawu šafarā-štahwešchanu ar lautpagasteem, „jo — tā generalšapulze ir iššazijehs — Rigas Latweešchu beedribas šehdeklis ir Rigā, kur ari ištahde notiks, un wina pee wišas Latweešchu tautas, un tamlihds tad ari pee mašgruntneekeem šahw augštā godā un labā šlawā un hauda tautas pilnigu uštizibu. Wina jau pa diweem lahgeem išrihšojušē šemkopju šapulzes, peedalijusehs pee Maškawas ištahdes, par ko ta goda-diplomu išpelnijušehs; wina gahdajušē par Samaras bada-zeetejeem un beidsot pats Augštāis Kungs un Keišars winai iššazijis Šawu pateizibu par to ušzihtibu un ušupureschanos, ar ko wina ruhpejusehs par eewainoteem šareweem un winu šamilijahm, kad muhšu tehwiša karā zihnijahs ar eenaidneeku. Wišs tas tautas širdi eeraštitis ar ne-išdšehšchameem burteem, un tadehl generalšapulze Rigas Latweešchu beedribu ari ištahdes leeta newarot atštahš ne-eewehrotu, jo zaur to aišnementu wišu Latw. tautu un mašgruntneeki atrautos no peedalischchanahs, šajusdami un redšedami, ka winu mihlakai weetinai un eestahdei eet garam, to ar nezeenišchanu atštahš ne-eewehrotu.“ — Kuršemes b. l. beedriba ištahdes šinā šawu likteni ir weenojušē ar Rigas Latweešchu beedribu, nodewušē tai šchim brihšcham šawu pilnwaru, un tautas balšs šafa: tas ir pareiši darits, un Latw. mašgruntneeki tautas mahmulitei tapat ne-ees garam uš ištahdes komiteju, kà Kuršemes beedriba to naw darijušē. Tadehl tagad no Rigas Latweešchu beedribas atlez mašgruntneeku šekmiga jeb nešekmiga peedalischchanahs pee nahlošchās ištahdes.

Dašchadas šinas.

No eekšchšemes.

Peterburga. „Pet. Štg.“ šino, ka Peterburgas pilšehtas walde nodomajuše, Šchiptas waronim generalim Nadecki pehz pahrnahlišchanas galwas pilšehtā šelta goda-šobenu un adrešē pašneegt un beš tam to par Peterburgas godapilšoni eezelt.

Riga. 10. oktobra nakti uš Dinaburgas bšelšezeta pahrbrauzā pee Gramšdes pagasta peederigam Wikumam Šiškne labo šahju. Šewainoto aišweda uš pilšehtas šlimnizu.

Majoros. Schinis deenās atnāhza no Peterburgas deesgan eewehrojams zetu ministerijas spreedums. Rīgas Tukumā dzieszeta beerība bija buhwejušī dzieszeta zaur Majoru grūtes nomneeku semes gabaleem. Nomneeki prasīja nu atlihdšinaschanas par wineem atnemtū semī. Dzieszeta beedriba solija til 25 rublus par puspuhra weetu dot. Grūtes nomneeki (Grundzinsner) nebija ar to meerā un subdsējahs par beedribu pee zeta ministerijas. Tagad šchi subdsība tahdā wihsē iispreedusi, ka grūtes nomneekem ne-efot nekahdas teešības, atlihdšinaschanas prasīt no dzieszeta beedribas, jo to til warot darit muišchas ihpashneeks, no kura attal nomneeki warot prasīt fahdes atlihdšinaschanas par atnemtū semī. Tadeht winu subdsība noraidama.

No Zeswaines apgabala mums peenahf schahds raksts, to mehš gan usnemam, bet atbildibu atstahjam sinotajeem. Saprotams, ka mehš pretraktiis tāpat usnemam, jo tilai zaur tam war beidsot atsiht un fwehri, zil tablu sinofums ir bijis taišns, zil nepareišs. Raksts štan tā: Zeswaines apgabala no ta laita, kur fainneeki sawas mahjas par dšintu cepirka, ir pawisam jaurata dšihwida radušees. Lai nu gan šchejeenes jaunajeem grūtneekeem — tā jau daschdeen eesahzejeem — deesgan grūhti eet, ar maksaschanahm zauri speeštees, tad tomehr reds, ka eet us preešchu un bailu un schaubischanahs weeta eestahjuschs zeriba un droščiba.

Schejeenes draudšes jaunā bāniza atrodahs wehl darbā un tā zerejams, tad rudenī 1879. gadā to warehs eeswehliit.

No zitam Baltijas pušehm awiēs arweenu dabonam daschadas šinas palasit. Par teatra isrihšochanahm, kreetnahm dšeedaschanas beedribahm tā ari par derigahm gramatu krahnuwehm zc., wišur reds pahwehšochanos un us preešchu doschanos; tilai no mušju walšis (jeb draudšes) no augšā minetahm leetahm laikraksti lihds šchim wehl ne kahdu sinu naw nesušchi.

Schejeenes widū wišī wezo. Ahhamu apwillušchi fnausch wehl sepiitā gadu-sintena tumšības meegu; un ja laikraksti mušju preešchneelus nejahs modinat, tad wehl ilgi tapat ees, un ja mušju preešchneeki par mums wairak nejahs ruhpetees, tad war drošči zeret, ka mehš šchini buhšchanā drihš ween noluhšim atpatak senos tumšhōs laihōs. Ar schehlumu japeemin, ka mušju draudšes školotajs, kas sawas zītās darischanās deesgan špehzigš, nemas par to nedomā, ka buhtu wajadšigs kahdu reiši isrihšot teatri waj wešības wafaru preešch labdarigeem mehrkeem tā ari šadšihwes šinā, kas ta leelafā leeta. Jeb, ja nu tas ir til ne-eespehjamš, tad tāl buhtu gaušchi wehlejamš, ka mušju zeen. draudšes školās-lungs dibinatu dšeedaschanas beedribu, tā tas jau preešch kahdeem gadeem atpatak ir bijis. — Scheem noluhkeem deesgan rastos palihdsigu lihdsbeedru; jo mušju pušes laudis naw kuhtri klaušitaji nedš ari daritaji, tā to wehlat redšesim — tilai truhšt uszahzeja un kreetna wadona, pee lam mušju preešchneeki ir wainigi, lūreem gan drušku wairak wajadseja par mums B—scheem ruhpetees un mušs ne-atstah ziteem til tablu pakafā. — Daschi no mums schejeenes zeen. mahzitajam A. k. gan jau luhgušchi, lai wafas břihschōs školās preešch tam ruhmi atlantu, bet tee dabujušchi atbildi: „fa školās teatri, kumediinus, dantšchus un bales isrihšot ejot šipri aišleegts.“ Rešinu zaur lam tas nahf, ka mušju mahzitajs — mušju pašchu tauteets buhdams — šchāi buhšchanāi ir til leels pretineeks! Daschās nahburgu draudšes tas pa wišam eet otradi; tur školās ištahās teef teatri un wešības-wafari isrihšoti un mahzitaji tam nemas til leeli pretineeki naw, bet turpreti ari pašchi ar mihtu prahtu pee tam peedalahs. Scheit ir tā gadiees, ka mušju mahzitajs, tad kahds wešības wafars no priwat-personahm tika isrihšots pašchu dšihwōlōs, beš tā tas winam, proti mahzitajam, eepreešch buhtu šinamš darits, ir nobrauzis un kreetni ijbahrees un ari isrihšotajus šipri norahjis, lai otrā reišē wairs ne-usdrošchinos schahdus darbus darit! — No šcha war redset tā pee mums eet. — Weenigi kumediān rahditaju Schihdini wehl par mums ruhpejahs — un mehš ari par wineem — jo tee beeschi ween schejeenes apgabalu apmeklē un daschu labu seemas wafaru notehrē štatitajeem zaur saweem neeku jofeem.

Zerejams, ka šchis mušju raksts, kas no širds nahf, ari mušju preešchneekem ees pee širds, un ka tee šcho mušju wehlešchanos war buht daudš maš eewehrodami zil nezil šahs par mums ruhpetees un gaismas un břihwibas deht šrahdat! Kahdi Zeswaineeschi.

Zelgawa. No Zelgawas dahmu komitejas ir schahdas dahmas ar „Sarfand krusa“ II. klases goda-sihmi pagodinatas: geheimrašteene fon Lilienfeld, grefeene Medem, generalmajoreene Kartaschem, fon Deršhan kundse, Lina fon der Brüggen un Olga fon Korff jaunkundses. Dahmu komitejas preešchneeze grahseene fon Keyserling ir jau agraf ar šcho goda sihmi pagodinata.

— Kursemes oberhofsteesas presidents un Zelgawas gimnastijas godakurators, barons Vietinghoffs, ir 19. šch. m. nomiris.

— (Pa otram lahgam seeddōs). Zehnais rudens ir alu malās lokus un pušes pa otram lahgam seeddōs tehrpis. Ari Zelgawa naw palifusi beš schihs sawabas fwehtibas. Zaur Myrthenberga k. laipnu gahdaschanu redakzijai atsihtiti pilnigi attihšitjušchees ahbehu seedi, kas Sanderšona k. dahrsā, pee Salajas-eelas, atrasti. Kam tihl, tas šcho dabas sawadibu war dabot redset.

— Nakti no 18. us 19. oktobri diwi nošeedšneeki mehginajušchi eelaustešs pulstent-taišitaja Zardana pahrdotawā Katofu-eelā, bet tikušchi isirauzeti no nakts sauzejeem. Kad tee nu gribeja nakts putnims šakert, tad šchee schahwā ar rewolwereem us saweem guhšitajeem. Deewam šchehl, nebehdneeku schahweeni deesgan labi trahpija sawus npurus. Weenu diwas lodes un otro weena lode eewainoja. Kā runā, pirmajs drihši pehz eewainoschanas jau miris. Bet nošeedšneeki wehl naw šakerti.

R. M.

Kurseme. Latweešchu walodas kopejeem un mihtotajeem. G. Brasche mahzitajs otru Latweešchu wahronizes datu pabeidšis un šcho nu šahs šteigšchus drufat. Zeenigais un mihtlais šringalwis ne-apnizis grib usnemtees peelikumu pee pirmās dalas šaraktit, kur buhtu eeleekami wišī tee Latweešchu walodas wahrdi, wezi un jauni, to nel. Uimana tehws newarejšis šakert. Lai nu šcho peelikumu jo pilnigu waretu šagatawot, tad es mihtli luhdsu, ja lam wehl buhtu šastihmets tahdu wahrdu krahjuminsch, lai jo ahtraki, jo labaki, pee G. Brasche mahzitaja Zeepejā jeb pee manis atsihta. Kam Latweešchu walodas ishibinajšana un kopšana ruhš, lai no tahdas peepalihdsības ne-atraujahs. Tas wismasakais wahrdinsch, kas Uimana wahrdnižē truhšt, tiks ar pateizibu šanemts un sawā weeta nolikts.

Dobele, 9. oktobri 1878.

A. Bielenstein,

Latweešchu draugu beedribas presidents.

Ši Auzes mums sino, ka Zeel-Auzes mahzitajs, prahwesta fon Rešona (Raison) k. atkahpees no sawa amata un ka bānizas patroni, festdeenu 13. oktobri, deht jaunā mahzitaja wehlešchanas kopā šanah-lušchi, eezehla par Zeel-Auzes mahzitaju lihdsšchinigo Lutrinu mahzitaju, Latweešchu awišchu redaktoru Safranowiczā k. Wezais prahwesta tehws 35 gadus wadijis sawu draudsi un ar uszihtibu un mihlešibu kopis sawu amatu. Tadeht wehlam winam mihtli un patihkami pawadit pehdigos muhšcha gadus un sawa prahwesta amata, kuru wišch wehl patur, mušju bānizai un mušju tautai par labu un fwehtibu us preešchu šrahdat. Tāpat ari jaunajam draudšes ganam wehlam, ka wišch pee saweem tautescheem un bānizas draudšes lozekkeem Auzē to pašchu mihleštibu un zeenišchanu eemantotu, kahdu wezajā weeta pilnigi bija baudijs.

„B.“

Zeepeja. No Kursemes gubernas Pahrwaldes ir Zeepejas rahš-lungs Arnolds Wiršau us sawu luhgšchanu no amata atlaisis.

Bauskas pilsteefa dara šinam, ka nakti no 9. us 10. septembri šch. g. tā domajams no šagleem Platones malamuišchas Grenzwaldes mešchinā schahdas leetas atstahtas: weeni semneeku rati, šakitrahšois lofs, weena jedulka un wehrseles ar šikšī. Šhpashneekem japeeteizahs lihds šch. g. 1. dezembrim.

Bildu pagasta teeša dara šinam, ka nakti us 1. oktobri šch. g. tureenes Biršneeku mahju fainneeka laulā eeradees weens bruhns 10 gadus wezs širgs ar maitatu krusu. Japeeteizahs lihds šch. g. 10. nowbr.

Saldas meestinsch paleef il gada leelaks un šmufaks, tā ka tagad jau ir 165 dūhwojamas ehkas, gandrihji 1700 eedšihwotaji, 32 bodes, 11 šchenkū un daschas školās. Štriku-eela jau ejot brugeta un Sešiles-eelas brugeschanu ari drihjumā eejahšchot. Katru trejhdzeenu tur ir nedelas turgus. Pagahjušchā gada oktobra mehneši kahds Pruhšchu pawalšneeks ir ari wilaskahrstumi eetaišjis.

Is Augsch-Kurfemes sino, ka tur swehtdeenas wafarâ 24. septbr. Rahbantes Baltâ frogâ natikuse loti noschelojama nelaimē. Kalejs B. ar turpat strahdadamu namdari B. sehdejuschi minetâ frogâ pee schenka galda, glahiti alus tukshodami. Gehgeri, kas schai swehtdeena uf jakti bijuschi, isschahwuschî attal frogâ preekschâ flintes, sawu isweizibu pee gairds uffweestahm zepurehm ismehginadami, kâ tas jau daudsfahrt noteekahs. Tē eenahjis dreimanis B. ar diwahm flintehm lihds ar teem ziteem gehgereem frogâ istabâ, leelidamees, ka winsch par wiseem tas leelafais schahwejs bijis. Kalejs un namdaris patlau- sijnuschees ari uf schâ leelestibu, bes kâ buhtu kahdâ turwafâ runâ eelaiduschees un taifijnuschees jau patlaban uf mahjahn eet, kad no nez- jauschi schahweens norihbejis un abi pee jemes pakrituschi. Kalejs tuhlin attal peezehees, domadams, ka winsch weens pats eewainots, bet nu eeraudsija sew par isbailehm namdari nekustamos pee jemes gulam. Rahbantes muischungs, kas par laimi ari tuhlin tai brihdi frogâ eeradees raubdija bes laweschanahs ahrtes palihdsibu apgahdat. Abi eewainotee tapuschî no rihta, ar skroschugraudeem waigâ, uf Sabates flinnizu nowesti un ahrtes gahdibâ nodoti. Namdara dshwiba esot loti gruhli apdraudeta, tâ ka tikai pehz trijahm deenahm bijis eespehjams, pee skroschu isnemschanas kertees. Kâ flinte walâ tikuse, naw sinams.

Dobele. Kurfemes gubernas Fahrwalde apstiprinajuse Aisputes wirspilsteejas protokolistu Emili Neppert par Dobeles aprinka teefas sekreteri.

Is Falzgrahwes mums sino: ka Baltijas domehnu pahrwaldes dirigents — pateests stahtsrahts f. Stange k. daschas Krona muischas rewideerejis un zitas starp winahm loti palaidniskâ apstaklâ atradis; pee tam tikuschî ari tee jau preeksch 5 g. preeksch Falzgrahwes un Brambergas pagasta- un skolas-nama buhwes sawestee buhwloki usnemti; kâ zerot, tad tiksot schee diwi pagasti, kas saweentoti, tatschu weenreis ar waru peespeesti, minetâs ehkas buhwet, jo jeme preeksch tam esot jau sen eerahdita.

Is Jaun-Ewirlaukas. Reguleerejchanas darbs tē eesah- kabs ar aprila mehn. un aisuillkabs lihds schim laikam; zere ka to schogad beigs, ja tâ weikfees ari turpmat kâ lihds schim. Rozigi ir, ka daischi no schahs puses kalpu-lauidihm ir pahrleezinati, ka reguleerejchana ir uf wineem simejotees; augstis kronis gribot zaur to wineem semi ap- rehlinat ic. Tik jaw schoreis tē gan winu wehleschanahs wehl nepee- pildisees! — Ar scho pahrmechroshanu nu ir reis galiga skaidriba pa- nahkta, tâ ka tagad katram jaimneekem mahju robeschas sinamas. Tahda jemes pahrmechroshana (reguleerejchana) schogad ir ari notikusi Sefawâ, Jostenē u. z.

S. L.

No R . . . s muischas (Kurfemē). Pee muhsu pagasta peeder neween Lutera-, bet ari pareistizigee. Schi gada julija mehnesi nu bija sapulzeti wisi jaimneeki lai waretu apspreeft par skolas paplaschina- schanu. Lihds schim R . . . pagantâ abu tizibu skolas bija zeltas no wiskas walsts kopâ, bet tapat pareistizigo skola (tur lihds 20 skolneeku), kâ ari lutera-tizigo skola (tur lihds 40 skolneeku) ir loti knapas, tadeht zeen. dsimtskungs dewa schahdu padomu: Pareis-tizigee lai panem ta- gadejo lutera-tizigo skolu, (jo teem tur ruhmes peeteef) un schee lai buhwē jaunū skolu, pee kam leelksungs dod wajjadstigos baltus un wehl kahbus simtus naudas; bet pareis-tizigee lai tik ween tahs deenas atkalpo, ko lutera-tizigee strahdajuschî pee tahs skolas, kas teem top atdota. — Lutera-tizigee bija ar meeru, bet pareis-tizigee sahka schehlotees, ka wineem pascheem wajagot jaunās skolas un tadeht leelkunga preeksch- likumu newarot peenemt. Bai nu ar buhtu strihds bijis, jo bes trih- schanahs jau ne kas spihdigs newar isnahkt, bet kad eewehro muhsu pagasta lozeklu paradumu, ka stiprafais kleeđejs ir tas labafajs runatajs, tad gan katrs nogidihs, kâ tad isklaušijahs, kad tahdâ pulkâ katrs pilnâ rihtlē kleeđi, grivedams zaur to wirsroku dabuht. Zeen. dsimtskungs — wezs, firms, godajams tehws — laikam newaredams trofshna panest — atstahja sapulzi, kura ar tuhlin, bes kahdas sekmes, isschihrahs.

Pafaris.

Masfawa. No 1. julija 1877 lihds 1. julijam sch. g. ir Masfawâ pehz medizinalinspektora sinahm pa wisam 23,684 zilwefi miruschî: 13,239 wihreeschi un 10,445 seeweeschi. — Gandrihs pufe

no miruschēem ir behrni no 1 lihds 5 g. wezi. Nedshwi behrni ir minetâ laikâ pa wisam 913 bijuschî. — No peereisjuscheem miruschî 1311 zilwefi.

— Kahds tureenes preesteris eepirka lahposus preeksch eestais- schanas un usdewa meitai wajjadstigos traufus istihrit. Kâ sinams, traufus mehds ar karstu uhdeni isskalot. Lai nu uhdens preeksch schi noluhka nebuhtu ihpajchi jawahra, tad loti tschaklâs meitas mehgina- uhdeni ar nodedsinateem atmeneem uffildit. Tâ tas notika ari schini reisa. Meita isgahja ahrâ un atrada kahdu noruhsejuschu apatu dselji un eelika to krahsni. Preesteris sehdeja ar sawu familiju pee tehjas galda, kad peepejchi breejmigs trofknis tos istranzeja. Ahrâ isschiddees tas atrada kufnu pilnu ar duhmeem un krahsni isahrditu un meita — ta bija no trofshna isspehrta pa durwihm ahrâ, bet itin wefela, tikai breejmigi pahrbijusehs. Wehlat israhbijahs, ka apatais dseljis naw ne kas zits bijis, kâ ar pulweri pildita granate. Schoreis tschaklai meitai wehl isdewahs no nahmes isbehgt, bet kad to — nepeemirstu.

— Brestes dseljszeta bahnuji ne sen notika ne wisai josigs at- gadijums. Kahds jaunš greissirdigs seewas-wihrs, redsedams ka kahds dseljszeta agents pahraf laipni pret wina seewu isturahs, iswilka re- wolweri un isschahwa diwi reises uf laipnigo agentu, bet par laimi waj nelaimi lodes aisskrehja garam, bet polizeja nē, ta schahweju janehma.

— 17. sch. m. kahda 4 gadus weza meitene spehledamahs eebahjuse sawu galwu preeksch durwu aistaischanas peeseetâ schnores zilpâ. Mahju eedshwotaji behrna spehleleschanos, ne ari wina brehzeenu naw dsirdejuschi. Nelaimi pamanidami tee gan behrnu atwalinaja, bet meitene jau bija sawu garu islaiduse.

Kiewa. 3. oktobri nodeguschas Kiewâ wairal hodes. Skahde sneedsotees lihds 400,000 rublu. Apdroshinaschanas suma istaijot tikai 60,000 rubl.

Grodno. 30. septembri ir ne tabl no Grodnas 30 wagonu garisch pretschu brauzeens is sleetehm islehsis. Nelaimē notikuse zaur to, ka weenam wagonam ase noluhfufe. Daudj wagonu ir pa dalai sadragati. Wirsfonduktters un konduktters ir stipri eewainoti. Nelaimē buhtu wehl jo leelaka notikuse, ja lokomotives wadons nebuhtu breefmas laikâ pamanijis un lokomotiwî noturejis.

Ostrogoschka. (Boroneschas gub.) Nakti uf 25. septembri kahds tureenes preesteris no sawa weenigâ dehla klumis nosis. Tehwa slepkawa ir 18 g. wezs sehns, kas peedschrdamees weda pahraf nekreetnu un palaidigu dshwi un tamdeht ari ar weenu sanahza ar tehwu strihdû. Ari minetâ wafarâ peedschrees dehls ar tehwu fastrihdejuschees. Otrâ rihtâ preesteri atrada ar jastistu galwu knapi dshwu uf grihdu sawas asinis gulam. Slepkawa bija aishghjis, bet to itin drihs apzeetinaja.

Politikas pahrskats.

G. M. Rigâ, 23. oktobri. Dfganistana un Bulgaru weeno- schanahs zenteeni wehl alasch Ciropas usmanibu pirmâ kahrtâ groja uf sewi. Anglu ministeru-padome nospreedusi, emiram Schir Ali peesuhitit bei- dsjamo rakstu, kura ta no mina pagehr atbildi kahdâs 2—3 nedelâs, noluhgichanu un daschas apschlijchanas, kas simejahs uf nahkamibu. Naw tizams, ka Afganistanas waldneeks schos pagehrejums ispidihš un tâ tad karisch ar to gan nebuhs nowehrschams, uf ko Anglija jau ari sataisjahs. — Par Bulgaru zenteeneem un Turku wahjibahm mehš isg. ned. num. jo plaschaki esam runajuschî. Pa tam tur no jauna tikai tas buhtu eewehrojams notizis, ka naidš starp abahm tantibahm alasch jâ ajaks palizis, ka Turku waras-darbi pret Bulgareem alasch jo gaischaki peerahdahs un ka schee Kreemu pahrwaldibu luhds, lai Rihtu- Numeltju jeb Deenwidu-Bulgariju, kâ Aisbalkana-Bulgariju tur sauz, saweeno ar patstahwigo Bulgariju. Par wisahm schim leetahm Turku waldiba, kâ jau jenaf peeshmets, ir laidusi zirkuler-rakstu leelwalstihm un, kâ protams, wiju wainu krahwust Kreeweem wirsû. Kreemu wal- dibai ne-nahjahs gruhli, schahdu pahrgalwigu netaisnibu peerahdit un tâ tad, bes ween pee Anglijas, Turku waldiba pee leelwalstihm tizibu ne-atrod. Preeksch kahda mehnescha Wahju waldiba usajzinaja Austriju, Italiju, Franziju un Angliju uf weenoschanos pret Turku waldibu, kura pastahwigi strahdâ pret Berlines nolihzumu. Toreis Anglija no tahdas weenoschanahs atsazijahs, bet tagad wina to atkal grih, tatschu ne wis pret Turkeem, winas lutekteem, bet pret Kreeweem, uf ko atkal

tahm zitam waltim truhst eemepla, jo tahs fen jau wareja pahr-leezinates no Kreewijas toisneem zenteeneem un darbeem, kurpretim winahm Turku-Anglu blediba jau fen wairs naw swescha. Pa tam ari starp Austriju un Italiju, kura wehl arweenu kahro pehz Deenwidu-Tirolas un tadehl aplinkus fataisfahs us nahfoschu karu pret Austriju, ihsta weenprahtiba naw ne domajama. Turpretim Austrijai pilnas rofas darba paschas mahjas, gan ar Bosniju, gan ar Ungareem, kuru ministerija, ka laf. jau sinams, ir atkaphusehs un kuru waltis-sapulze waldbai ne-issakamas raises dara. — Wahzija tagad naigi strahda pee sozial-demokratu appeeschanas. Pret Spanijas lehnina fleplawu (ka laf. sin, lehninsch naw eewainots) teef stingra, bet ne-atklasta imekleschana westa, zaur kuru peerahdijees, ka fleplawa stahw sakara ar sozial-demokratu noluhfeem un zenteeneem.

Wisjaunakas finas un telegrami.

A. M. Rigā, 24. oktobri. Anglu-Indijas waldbiwa issajijuse wisgaligo pawehsti, ka lai emira atbilde taptu lihds 20. nowembrim Peshawara eesuhita, ja ne, tad Anglu kara-spehstis dabuhs atwehli eeset Afganistanā. — Turku waldbiwa baibidamahs, ka Kreewi pee Makedonijas nemeera izsefchanahs netaisahs scho prowinci apsehst, wada wihu no Konstantinopoles aiseijoscho kara-spehstu ihpajchi us Seres un Strumnizu. Tapat ari no Tristinas un Skopijas eet eewehrojami kara-pulki us Makedoniju. — Sultans nupat usdewis Osmanim pascham pahrluhstochanu par Tschataldja-Derkos apfargaschanas-lihnijas apzetinaschanas darbeem. — Generals Todlebens ir wifas Kreewu lihniyas lihds Luleburgu pahraudsijs. — Kreewu galwas kortelis fataisfahs Adrianopoles aptahrtne preefsch leelatas kara-pulka dalas seemas kortelus etaisit. — Kretas nemeerneku wadoni taisahs scho salu atstahst — 23. oktobra wafara pulsten 9. Bismarks pahrzelojis atkal Berlinē.

Atbilboschais redaktors un isdewejs: **G. Mather's.**

No jensures atwehlets, Rigā, 24. oktobri 1878.

Sludinajumi.

Manā privat-skolā

wehl dascheem behrneem ruhmes. Ihpajchi peefihmejams, ka ar nobeigtu mahzibas kuru schini skolā eemanto tahs paschas teefibas kara-deenesta deht, ka pagasta-skolās.

Rundahies Stuijenu mahja, oktobri 1878.

J. Schweitzeris.

Ehdole, pee Kuldigas, ir par Jurgeem 1879. g.

weenas mahjas

pahrdodamas un

lehdiķu muischa

isnomojama. Klastakas finas isdod Ehdoles muischwaldbiwa.

Rudolf Puhze's apgahdeenā, grahmatu pahrdotawa Leepajā, nupat ka isnastuse un zaur wifahm grahmatu pahrdotawahm dabonama schahda grahmata:

Kapteina meitina

weshsturis romans

is Kreewu ralsneeka Buischka ralsneem pahrtulots no

A. Skarre,

Rihzes skolotaja.

Makja 40 kap.

Lisas muischas

Lutinu kroga

pee

J. Bankul

ir dabujamas tihritas un labi dihgstochas linseklas, un top ari ar to nupat dabutu jaunu maschinu linseklas tihritas.

Turpat war dabuht wifabas fainneeziba wajjadfigas prezes par mehrenu zenu un peelas apbeeneschanas.

F. W. Grahmann

Rigā.

Nikolai-eelā blatus strehneeku dahsam

lehgeris un isstahde

no wifabas sortes

sem. maschinehm un rihkeem.

Superfossati un maschinu eka.

Saufas ehweletas un spundetās egles- un preeschu-grihdas-dehles, daschadus gatawus leetas-fokus, preefch apschuhfchanas, durwu, logu un grihdu lihstes,

preeschu- un egles- plankas un dehles

balkus, brusas, un galotnes wifadā leelumā, preeschu dedsinamu malku par 15 rubtu 6 pehdigu kubifasi ar peeweschanu, baltus- un bruhni-wahpetus- un farlanus newahpetus-krahfns-podus pahrdod lehti

G. Günther's,

Jelgawā, eepretim dselszela stanziyai.

Rustona Proktora lofomobiles un garaimu kulamas maschines.

Rauschenbacha stiftu kulamas maschines.

Nichtera siteju kulamas maschines.

Bakera wehtiktu maschin.

Ekfetu maschin, arklus re.

Superfossatus pahrdod

Zieglers un beedr.

Rigā, pilsehtas Ralku-eelā Nr. 6.

Baufkas palihdsibas beedriba

preefch kara eewainoteem usajina zaur scho pee tahs no schihs beedribas isrihfojamas

islofeschanas

kara eewainoteem par labu, kura 14. nowembri sch. g. Bauiskas klubes jahle notifs, laipni dalibu nemt, tikpat ar dahmanu pasneegschanu preefch islofeschanas, ka ari zaur loschu pirfchanu. Katra lose makja 20 kap. judr.

Wafara tiks tam pascham mehrtim par labu bale isrihfota. Ne-beedri war ar beedribas preefchneezibas atwehleschanu dalibu nemt.

P. Serchendorff,

Ralku- un Schluhnu-eelu stuhri Nr. 13, Rigā.

Sawa pascha fabrika leelā iswehle peedahwā:

Dubultstosa seeweeschu mehtelus smuki ar sihda ripfu un franahm garneeretis, no 700, 725, 750, 800, 850 lihds 1450 kap. gab.

Dubultdrapa seeweeschu mehtelus, wijds-leelumds, sfaisi garneeretis no 850, 900, 950 kap. lihds 15 rub. gabalā.

Rudens-palitos, no wisjaunakeem stoseem, sfaisi garneeretis, jaunafds fasonds, no 13, 14, 15, 16, 17 lihds 25 rub. gabalā.

Schafetes (pusgarus mehtelus) jaunafds fasonds, wijds leelumds no 15, 18, 20 lihds 28 rub. gabalā.

Leetus-mehtelus, jakas, wateeretis mehtelus, leelā iswehle par ihpajchi lehtahm zenahm. Tahlaki:

Wilainas galwas- un apleckamus-lakatus, leelā iswehle.

Wditus lakatus no mosmilas, mohairwilas un eismilas leelā iswehle no 75, 100, 125, 150 lihds 750 kap. gabalā.

Wislabakas sortes Peterburgas

gumi-galochas

preefch dahmahm, kungeem un behrneem.

Leetus-schirmjns no wikalasa, alpata un trinitdrahnas ar 8, 10 un 12 rihstehm, no 175, 200, 225, 250 lihds 450 kap. gabalā.

Sihda leetus-schirmjns no 750, 800, 850 lihds 1050 kap. gabalā. No jauna peenahza:

Seemas bukfini preefch wihreeschu apgehrbeem, jaunafds musturds no 200, 225, 250 lihds 450 kap. olekti.

Melnas wadmals un fastors no 150, 180, 200, 225 lihds 325 kap. olekti.

Par siņu semtureem.

Dihgstochas linseklas ir dabonamas pee brahteem

J. P. Vanliht,

Sezes Bainsas kroga, Kotneses tuwumā

Uf Zoepfeta kunga kahpostu lauka pee Jelgawas war dabot loti labus

baltos kahpostus

pirft.

van Dyk

Rigā, leelā Emilichu eelā.

Claytona lofomobiles, kul-

maschines,

Packarda superfossati

augst- un masatgradigi ar peesolita labuma apgalwofchanu, ta ka ari tali-mehsti un wifadas zitas laukfamn. maschin. rihki.